

Chvála na začátku

My jsme před tebou jen hosté a přichozí jako všichni naši otcové. Naše dny na zemi jsou jako stín a naděje není. (1Pa 29:15)

1. čtení: Lukáš 12:22-34

Hlavní čtení: 1.Paralipomenon 29:10-16

I.

Milí bratři, milé sestry,

máte rádi mrkev? Je velice obtížné ji rozkousat, rozžvýkat. Přesto mrkev patří mezi zdravou stravu. Neměla by v našem jídelníčku úplně chybět. Obě starozákonní knihy Paralipomenon se mrkvi podobají. Je to tuhá strava. Nám, křesťanům, se tyto starozákonní texty nežvýkají zrovna snadno. A to přinejmenším ze dvou důvodů. Předně proto, že knihy Paralipomenon kopírují do jisté míry knihy Samuelovy i knihy Královské. A kdo jednou přečetl tyto knihy, ten se už těžko znovu pročítá příběhy judských králů v podání knih Paralipomenon. Je to podobné, jako když po letech vznikne nové zpracování starého dobrého filmu: Tak zvaný *remake*. A my shlédneme ten nový snímek a řekneme si: *Není to ono. Ten starý film byl lepší. Výraznější herci. Kvalitnější hudba. Navíc v tom novém zpracování chybí scény, které jsme měli velmi rádi.*

Co se třeba králů Davida a Šalomouna týče: O jejich poklescích se z knih Paralipomenon nedozvíme. V těchto knihách chybí příběhy o Davidovi a Bat-šebě. A rovněž se zde potichu přechází jakákoli zmínka o tom, že Šalomoun se účastnil modloslužby spolu se svými ženami – cizinkami. Prostě: Tragické a dramatické pasáže, které ukazují hlavní postavy v temných barvách, jsou záměrně vypuštěny.

A teď ten druhý důvod, proč se knihám Paralipomenon vyhýbáme. Obsahují obrovské množství rodokmenů. Jména, jména a zase jména – z nichž jen málokterá nám něco skutečně říkají. Jen si to vezměte: Začít knihu několika kapitolami obsahujícími jen rodokmeny, to by v dnešní době byla spisovatelská sebevražda. Ale pro tehdejší lid Izraele to byly velice cenné informace. A navíc dobrodružné informace. Vždyť co jméno – to příběh. Co jméno – to život konkrétního předka.

Ale i tak nás tyto starozákonní knihy mají co naučit. Díky nim si třeba více začneme vážit bohoslužeb. Nebo nás posunou dál v modlitebních zápasech, protože obsahují skutečné perly: Vzorové a krásné modlitby.

II.

A jednu takovou nádhernou a pravdivou modlitbu jsme právě slyšeli. Je to modlitba krále Davida, který už brzy ulehne ke svým předkům. První kniha Paralipomenon se nám snaží podsunout myšlenku, že největší úspěch krále Davida přichází až na sklonku jeho vlády, v závěru jeho života. Tím pomyslným vrcholem byla příprava stavby Božího chrámu v Jeruzalémě. On sám sice chrám nepostaví. Jeho slovy:

- *Bůh mi řekl: Ty nemůžeš vybudovat dům pro mé jméno, neboť jsi vedl mnoho bojů a prolil jsi mnoho krve. (1Pa 28:3)*

Ale Šalomoun, jeho syn a právoplatný dědic trůnu, chrám v Jeruzalémě vybuduje. Naváže na otcovy přípravy a to velkolepé a bohulibé dílo dokončí.

A tak v závěru všech těch příprav se David modlí před zraky celého shromáždění. Je to modlitba, která vyvyšuje Hospodina. A zároveň je to modlitba, ve které král střízlivě a pokorně hodnotí svou vlastní roli, také život člověka a celého lidského společenství.

Davidova modlitba nám tedy brání ve dvou věcech: Abychom nepřehlédli velikost Boží. Abychom také nehodnotili náš život příliš vysoko. To dělají někteří politici v závěru svého funkčního období. Ale křesťanům to nesluší. Ke křesťanům se to vůbec nehodí.

Co tedy dnes dělá král David? Před celým shromážděním dobrořečí Hospodinu. Doslova mu žehná.

- ¹⁰ ***I dobrořečil David Hospodinu před zraky celého shromáždění. Řekl: "Požehnán jsi, Hospodine, Bože Izraele, našeho otce, od věků až na věky.***

Všimněte si: David by mohl začít slovy: *Hospodine, můj Bože, ty jsi požehnaný*. Ale on se pokorně zařazuje do zástupu celého lidu. I on je jen synem svých otců – podobně jako celý Boží lid shromážděný kolem něj. I on jenom navazuje na to dobré dílo a dobrý život svých předků. Proto zmiňuje Izraele, tedy Jákoba, praotce všeho lidu. Jákoba, který kdysi při potoku Jabok zápasil s Bohem o požehnání. (Gn 32) Jákoba, kterému Bůh slíbil, že bude s ním a s jeho (tělesnými i duchovními) potomky napořád. Až do skonání věků.

A jakými slovy král David Hospodina chválí? Nejprve vyjmenovává Boží atributy, dokonalé vlastnosti, které má v plnosti jen Bůh sám. Lidé ne. Žádná jiná božstva ne. Jen a jen Hospodin.

- ¹¹ ***Hospodine, tvá je velikost a bohatýrská síla, skvělost, stálost a velebnost, všechno, co je na nebi a na zemi, je tvé. Hospodine, tvé je království, ty jsi vyvýšen nade vším jako hlava. ¹² Bohatství a sláva pocházejí od tebe, ty panuješ nade vším, máš v rukou moc a bohatýrskou sílu, vyvýšení a utvrzení všeho je v tvých rukou.***

Není pochyb o tom, že mocný král David ví, od koho dostal všechnu moc. Od Hospodina. On je mocný a silný. On vlastní všechno, co stvořil. Nikdo nemůže říct, že patří sám sobě. Z našeho pohledu je taková věta, byť ji slyšíme dost často kolem sebe, vyslovená z potemnělé nevědomosti. Protože jedině Bohu, který dal všemu život, všechno náleží. Díky jeho rukám všechno existuje. Také díky němu se tvoří a zanikají království, mocnosti a vlády. Bůh zároveň nikdy nemůže být poražen, sesazen z trůnu. A že se o to v minulosti snažil kde kdo! Marně. Bůh je totiž nade vším vyvýšený. On je hlavou celého stvoření. A tuto hlavu nikdo a nic utnout nedokáže. Ať už tedy hmotné věci či duchovní skutečnosti – všechno Bohu náleží, protože on všechno přivedl k životu.

Všimli jste si, bratři a sestry, jak často král David v této své modlitbě používá slovo *všechno*? *Všechno je tvé, Bože.* (v. 11) *Jsi nade vším vyvýšen, Pane.* (v. 11) *Panuješ nade vším, Hospodine.* (v.12) *Ty všechno povyšuješ a utvrzuješ.* (v. 12) *Od tebe všechno pochází.* (v.14) *Všechna hojnost je z tvé ruky.* (v.16) A nakonec znovu, kdyby to náhodou někdo přeslechl: *Tobě patří všechno.* (v.16)

Všechno patří Hospodinu. Od zrnka písku na mořském dnu přes každou sněhovou vločku padající z nebes až ke každému kameni, o který na cestě zakopneme. Od komára přes velblouda až k člověku. Od ohně přes vítr až k vodě. Od každého pocitu přes každý vzdech i smích až ke každému slovu a činu. Všechno patří Hospodinu.

A on také všemu vládne. Od mravenců v mraveništi a včel v úlu přes stáda žiraf a slonů až k lidským společenstvím. Od toho posledního dítěte, které zatím nemluví a jen čůrá do plenek až k těm nejmocnějším a neslavnějším lidem, kteří v tuto chvíli žijí na zemi.

Bratři a sestry, copak by nám u toho zrak nepřecházel? Copak by se nám u toho nezamotala hlava? Jsme slepí, krátkozrací, pokud si myslíme, že vláda je v našich rukách. Jsme hloupí, když se domníváme, že to, co máme a čím jsme, je jen naše věc, naše vlastnictví, naše právo. Že to vše, čeho jsme dosáhli, je jen výsledkem našeho snažení, úsilí, času a nervů. Jsme bláhoví, když si myslíme, že čas je v našich rukách a záleží jen na nás, jak s ním naložíme, jak jej využijeme.

III.

Nikdo z nás – a za tím si stojím! – nikdo z nás, kteří jsme se dnes shromáždili, se nemůže rovnat králi Davidovi. Ani v tom, čemu všemu velel. Ani v tom, co všechno vlastnil. Ani v tom, co všechno v životě dokázal. A přesto David zůstává na sklonku života pokorný. A my často máme k jeho pokoře na hony daleko. Pyšníme se tím, co jsme dokázali, vymysleli, uskutečnili. A radujeme se z toho, co všechno máme, co všechno vlastníme, co všechno nám říká „pane“. Pokoru v srdci: Tu si dnes vyprosme, aby nás v novém roce neopouštěla.

David volá:

- ***Nyní, Bože náš, vzdáváme ti chválu a oslavujeme tvé skvělé jméno.***

A hned na to naváže slovy plnými pokory. Mluví o sobě i o lidech obecně. A mluví o sobě i o nás velice střízlivě.

- ¹⁴ ***Vždyť co jsem já a co je můj lid, že máme možnost takto přinášet dobrovolné dary? Od tebe pochází všechno. Dáváme ti, co jsme přijali z tvých rukou. ¹⁵ My jsme před tebou jen hosté a přichází jako všichni naši otcové. Naše dny na zemi jsou jako stín a naděje není. Hospodine,***

Bože náš, všechno toto množství, jež jsme připravili, abychom vybudovali dům tobě, tvému svatému jménu, pochází z tvé ruky. Tobě patří všechno.

David nejprve děkuje Hospodinu, že jim dal sílu a možnost nashromáždit veliké dary pro vznikající dům Hospodinův. On se před lidmi nepyšní tím, že by sám přinesl mnoho. Přitom dal ze svého bohatství skutečně mnoho na stavbu chrámu. Víc, než se od něj očekávalo. Víc, než by musel. (1Pa 29:1-5) Tím se ale nechlubí. On totiž správně pochopil, že všechno, co vlastní, má díky Bohu. A tak Pánu Bohu těmito velkorysími dary jen navrácí něco málo z toho všeho, co od něj za život dostal.

Bratři a sestry, i to je pro nás povzbuzení. Rozhodně dnes, na prahu nového roku, nemám chuť tyto pasáže o darech a obětech Bohu pouze zduchovnět. Jistě, my máme Pánu Bohu přinášet oběti rtů, tedy chválu... Ovšem my také smíme a máme ctít Hospodina svým majetkem. To je totiž důležitý ukazatel našeho duchovního stavu. Je to vnější ukázka toho, jak jsme ochotni žít s Hospodinem a pro Hospodina. Pokud věříme, že on má v našich rukách život se vším všudy, pak nám nemůže být zatěžko dát ze svého majetku Hospodinu na jeho dům a na provoz v jeho domě, kde se konají bohoslužby. Ale také třeba na zlepšení situace našich bratrů a sester po celém světě, nebo obecně lidí, kteří potřebují naši finanční podporu k tomu, aby vůbec mohli přežít.

Vím, že rok 2020 byl v mnoha ohledech krutý i co se ekonomických a sociálních dopadů týče. A tento stav se ještě asi dlouho lepší nebude. A nemyslím si ani, že bychom měli bezedné kapsy. Nikdo z nás nemá kabát plný dukátů jako v pohádce *S čerty nejsou žerty*. Na druhou stranu: Pořád ještě mnohdy utrácíme peníze za věci, které jsou naprosto zbytečné. A někdy je nám naopak zatěžko dát ze svého víc na Boží věci. Král David dává veliký dar – a přitom ještě děkuje Bohu, že mu to Bůh umožnil.

IV.

David si navíc uvědomuje, že my lidé zde nejsme napořád. I kdybychom vlastnili půlku světa, jsme zde na zemi jen na chvíli. V posledku jsme *cizinci a přistěhovalci*. Bydlíme v Božím světě, kam nás Hospodin na čas umístil. Tak jako sem na čas umístil naše předky, na které jsme včera společně vzpomínali. Tak jako sem na čas umístil i naše potomky, naše děti a vnoučata, kteří snad jednou, z Boží milosti, budou na tomto místě vzpomínat zase na nás.

Skutečně: *Naše dny na zemi jsou jako stín a naděje není*. Sledovali jste někdy delší dobu stín, bratři a sestry? Stín se pohybuje velice rychle. Překotně. Skokově narůstá. *Ted' tu stín je – a ted' už skočil na jiné místo*. Takto překotně a skokově se pohybuje i náš život. Dnes jsme mladí, zítra staří a pozítří mrtví. Když šel náš syn Jeremiáš v Javorníku do první třídy, říkala mi moje máma: *Uvidíš, jak rychle ta jeho základka uběhne. Je první třída a je devátá třída. Roky mezi tím si vůbec neuvědomuji*. No, Jeremiáš nastoupil do první třídy. Ted' je v osmé třídě. A to, co se odehrálo mezi tím, si už v tuto chvíli moc nepamatuji.

Je však jedna věc, ve které s králem Davidem souhlasit nemohu. *Naděje není*, říká. Ano, naděje pro život věčný na tomto světě – taková naděje skutečně není. Ale naděje pro život věčný, ta přece existuje. V adventním čase jsme souvisle četli 1. list apoštola Petra. Proto z něj chci uvést dvě věty na závěr dnešního kázání. Petr souhlasí s Davidem v tom, že zde na zemi jsme cizinci a přistěhovalci:

- *Milovaní, v tomto světě jste cizinci bez domovského práva.* (1Pt 2:11)

Ale díky tomu, že poznal Pána Ježíše, Petr vidí dál. Mnohem dál než David. Pro Petra je naděje. Pro ty, kterým píše, je naděje v Kristu Ježíši. Pro nás, bratři a sestry, je v Kristu naděje.

- ³ *Veleben buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději.* ⁴ *Dědictví nehynoucí, neposkrvněné a nevadnoucí je připraveno pro vás v nebesích* ⁵ *a Boží moc vás skrze víru střeží ke spasení, které bude odhaleno v posledním čase.* (1Pt 1:3-5)

Modleme se: *Pane Ježíši Kriste, tebe chválíme za dar vezdejšího života i za otevření věčného života s tebou. V tobě je naše naděje. V tvé blízkosti jsou vyhlídky do nového roku hned radostnější. A tak tě prosíme: Dej nám do něj vstoupit v pokoře a také s větší obětavostí. S vědomím, že všechno, co máme, a všechno, čím jsme, je vlastně tvé. Amen.*

Zajímavost, která se do kázání nevešla: „*Neboť tvé jest království i moc i sláva až na věky*“ – to je závěr modlitby Páně. Tuto větu Pán Ježíš zřejmě své učedníky neučil, protože v prvních verzích

modlitby Páně chybí. Byla přidána až dodatečně. Ale odkud ji první křesťané vyčetli, když ji neslyšeli přímo od Pána Ježíše? No, přece z této dnešní Davidovy modlitby! (1Pa 29:11)